

18. 2. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souběh funkce statutárního orgánu a pracovního poměru - sbíhá se stále více problémů...

S ohledem na současné mediální pozdvižení snad není ani třeba připomínat, že konstelace, kdy zaměstnanec na vedoucí pozici je současně statutárním zástupcem dané společnosti, není úplně ideální. Dochází zde totiž k souběhu jeho pracovněprávního a obchodněprávního vztahu ke společnosti, což může mít řadu neblahých důsledků jak pro dotyčného, tak pro příslušnou společnost. Pikantní a trochu zavádějící je, že se o těchto nepříjemnostech nedočteme v žádném právním předpisu - naopak několik zákonů se situací, kdy je zaměstnanec současně statutárním orgánem, výslovně počítá. Pozornost je totiž třeba obrátit k judikatuře vyšších soudů. Právě díky nim toto téma totiž nepřestává nudit (alespoň tedy právníky a daňové poradce ne).

WEINHOLD LEGAL

Staronové závěry

Nejnovější občerstvení této problematiky souvisí s nedávným rozsudkem Nejvyššího správního soudu (NSS), č.j. 3 Ads 119/2010-58, kterého si během minulého týdne všimla snad všechna média. Toto rozhodnutí navazuje na řadu judikátů Nejvyššího soudu (NS), které říkají, že souběh pracovněprávního a obchodněprávního vztahu mezi určitou osobou a společností je generelně problém. To platí zejména v případech, kdy daná osoba ve společnosti vykonává vysokou manažerskou pozici (typicky jako generální / obchodní / finanční ředitel) a zároveň funguje jako jednatel, resp. člen představenstva dané společnosti. V takovém případě existuje reálné riziko, že pracovněprávní poměr mezi danou osobou a společností je neplatný (otázkou k diskusi nicméně zůstává, zda jde o neplatnost absolutní či relativní). NS zde vychází z premisy, že náplň pracovního poměru nemůže být výkon činnosti statutárního orgánu, resp. obchodní vedení, které je však klíčovou součástí každé vedoucí pozice. Vymezení obchodního vedení je přitom téma samo o sobě - jisté však je, že jde o pojem velmi široký, který zahrnuje mj. rozhodování o všech provozních záležitostech.

Taková normální situace

V řešeném případě byl jednatel společnosti s ručením omezeným zároveň zaměstnancem na pozici ředitele této společnosti, tj. jednalo se o diskutovanou situaci, označovanou jako „souběh“. Společnost přitom neprokázala, že by se pracovní náplň dané ředitelské pozice odlišovala od činnosti jednatele, tj. výkonu obchodního vedení. Vycházelo se tedy ze zjištění, že se pracovní náplň ředitele překrývá se zákonnými povinnostmi jednatele (k čemuž v praxi ostatně dochází vcelku pravidelně).

Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení tuto konstelaci vyhodnotila tak, že vzhledem k neexistenci pracovního poměru nebyl založen ani pojistný poměr dotčeného „zaměstnance“/jednatele, neboť účast na nemocenském pojištění je vázána právě na existenci pracovního poměru. V důsledku této okolnosti nevznikl ani nárok na čerpání nemocenské.

Rizika se přiostrují

Přestože diskutované rozhodnutí NSS v zásadě pouze navazuje na vcelku stabilizovanou několikaletou rozhodovací praxi NS, představuje v dané problematice zásadní mezník. Jedná se zejména o to, že judikatura NS týkající se souběhu byla značně přiostrěna, když NSS dovozuje namísto „pouhé“ neplatnosti hned neexistenci pracovního poměru. Jinými slovy - pracovní poměr jednatele společnosti, který uzavřel pracovní smlouvu na výkon činnosti ředitele společnosti, nevznikne, pokud je pracovní náplň ředitele shodná s činností jednatele, resp. pracovní náplň ředitele neobsahuje jiné činnosti než ty, které je povinen vykonávat jako jednatel. NSS v daném rozhodnutí nicméně neadresuje otázku, jak by byla situace posuzována v případě, kdyby ke jmenování do funkce jednatele společnosti došlo až po vzniku pracovního poměru.

Především je však díky tomuto rozhodnutí NSS zřejmé, že doba, kdy byl souběh vnímán pouze jako pěkné právně-teoretické téma, je nenávratně pryč. Daný problém už přestává mít výlučně pracovněprávní, resp. soukromoprávní konotace a začíná mít závažné implikace i v oblasti nemocenského pojištění. Což je pravděpodobně pouhý předstupeň toho, aby mohlo dojít k analogické aplikaci i v oblasti jiných veřejnoprávních odvodů, konkrétně daně z příjmů právnických osob, důchodového pojištění nebo např. i zákonného pojištění zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Neformální i formální vyjádření příslušných institucí, tj. České správy sociálního zabezpečení, finančních úřadů, Kooperativy atd., z poslední doby tomu bohužel nasvědčují. Jediným receptem je tedy věnovat tomuto problému co nejdříve patřičnou pozornost, aby byla maximálně omezena možná rizika pro společnost i její zaměstnance/statutární zástupce.

Tereza Kadlecová,
advokát

[Weinhold Legal, v. o. s.](#)

Charles Square Center
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

email: wl@weinholdlegal.com

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)